

Quæstionum, Et Resolutionvm Legalium Libri Duo

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1683

Cap. XXXVII. Quæ requirantur ad validitatem unionis, tam de jure communi, quàm de Jure Gallico: & quibus remediis unio impugnari queat. Et utrùm longi temporis præscriptio hac in re sufficiat, tam in ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98367](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98367)

- 5 Concilium Tridentinum prohibet conversionem beneficii curati in simplex.
- 6 In parochialibus unitis, Episcopus potest Vicarium perpetuum constituere.
- 7 Vicarii perpetui deputatio non habet locum in beneficiis dependentibus non unitis.
- 8 Deputatio Vicarii perpetui fieri non potest per Episcopum, nisi in visitatione, & iusta subsistente causa.
- 9 Deputatio Vicarii perpetui locum habet, etiam si beneficium regulare possideatur per secularem ex dispensatione Apostolica.
- 10 Per deputationem Vicarii perpetui beneficium redditur simplex, & sine cura.
- 11 Referuntur variis casus, in quibus non est procedendum ad deputationem Vicarii perpetui, sed temporalis & amovibilis.
- 12 Ad quem spectet nominatio Vicarii perpetui in Ecclesiis unitis, Collegiis, Capitulis, vel Monasteriis.
- 13 Referuntur plures Rota Romana decisiones, in quibus tota materia deputationis Vicarii perpetui continetur.

Beneficium regulare, cui annexæ sunt duæ Ecclesiæ parochiales, & à tempore immemoriali unitæ, converti potest in beneficium simplex, absque cura animarum, per deputationem Vicarii perpetui. Quia licet Episcopus non possit beneficia secularia unita, quibus cura animarum annexa est, convertere in simplicia per deputationem Vicarii perpetui, cap. exti. *anda*, §. qui vero, de *præbend.* & ibi DD. maxime Abbas num. 2. ea ratione, quia nullus prælatus infra Papam, potest in perpetuum à residentia dispensare, *Put. decis. 233. in collect. lib. 3.* ubi quod Vicarius perpetuus non potest per Episcopum constitui, nisi propter annexionem alterius beneficii curati. Quod procedit etiam si talis Vicarii deputatio esset colorata sub prætextu augmenti cultus divini, & divitiarum Ecclesiæ: siquidem divinus cultus non augetur, nisi uterque, tam principalis, quam Vicarius actualiter intervirent: ut dicit Hostiens. in *summa, in tit. de offic. vicarii*, §. & in quibus, *vers. ex præmissis*: non enim licitum est Episcopo beneficium dismembrare, vel dividere, nec ex uno duo facere: quod accideret si assignata congrua portione, deputaretur Vicarius perpetuus, *Garc. de benef. part. 12. cap. 4.* Et hoc expresse constitutum est in Concil. Trident. sess. 25. cap. 16. de reformat. his verbis: *Statuit sancta Synodus, ut Ecclesiastica beneficia secularia, quorumque nomine appellantur, quæ curam animarum ex primæva eorum institutione, aut aliter quomodocumque retinent, illa deinceps in simplex beneficium, etiam assignata vicario congrua portione, non convertantur, non obstantibus quibuscumque gratiis, &c.* Idem ex mente Concilii notavit Monet. de *commut. ult. volunt. cap. 11. num. 64. & 65.* Gonzal. ad reg. 8. gloss. 5. §. 3. num. 13. Verall. part. 3. decis. 339. num. 1. Tamen quando agitur de parochialibus perpetuo unitis monasteriis, Ecclesiis, capitulis, collegiis, beneficiis, aut piis locis, Episcopus illas visitare tenetur singulis annis, & sollicitè providere, ut per idoneos Vicarios animarum cura exerceatur, ut statuitur in Concil. Trident. sess. 7. de reformat. cap. 7. Si tamen parochialis Ecclesia non est unita monasterio, sed dumtaxat ab eo dependens, aut esset membrum monasterii, dicta conciliaris constitutio locum sibi non vendicaret, ut resolvit sacra congregatio, teste Nicol. Garc. de *benef. part. 11. cap. 2. num. 14. in fin.*

8 Cæterum hanc Vicarii perpetui deputationem

fieri non posse ab Episcopo, in his beneficiis unitis monasteriis, nisi iusta subsistente causa, & in visitatione, tradunt Garc. loc. citat. num. 12. Barbof. de *Episcopis*, part. 3. alleg. 72. n. 190. *vers. ad vertendum.*

Prædicta omnia, quæ de parochialibus unitis monasteriis dicta sunt, locum habent, siue beneficium regulare, cui cura annexa est, possideatur à regulari, siue per dispensationem à seculari. Rebuff. in *prax. tit. de vicar. perpet. num. 11.* quod est notandum, quia dum secularis illud possidet, videtur cessare ratio finalis constitutionis, quæ est ne religiosi ab exercitiis eorum quæ sunt religionis averantur.

Et ex his in facti contingentia, Respondi posse Episcopum in visitatione Vicarium perpetuum, in his duobus beneficiis, quæ pro uno ratione unionis reputantur, constituere; & tunc cura ad Vicarium perpetuum devolvetur: beneficium verò regulare, simplex & sine cura remanebit. Gonzal. *dict. gloss. 5. §. 3. num. 24.*

In certis tamen casibus, non perpetuus, sed amovibilis Vicarius deputatur, veluti si ageretur de parochiali, pleno jure subiecta monasterio. Lotter. de *re benef. lib. 1. quæst. 33. num. 93.* & in aliis casibus, quos ad longum recenset Ricc. in *praxi aurea variar. resolut. cap. 293. per totum.* Barbof. de *Episc. d. alleg. 72. num. 189.* idem Barbof. in *cap. de monachis 12. num. 4. de præbendis.* Et de *jur. Eccles. univers. lib. 3. cap. 6. num. 6. & seq.* Videlicet primò, quando beneficium fuit unitum à tempore immemoriali, & nunquam fuit deputatus Vicarius perpetuus. Secundò, quando unio facta fuit cum pacto de serviti faciendo per Vicarium amovibilem. Tertiò, quando unio facta fuit monasterio mendicantium, aut Monachorum. Quartò, ex privilegio remunerationis causa concessio. Quintò, si pro bono pacis Vicarius temporalis apponendus esset, & amovibilis. Sextò, quando particulariter, & per se unita est vicaria perpetua. Septimò, ex privilegio Pontificio post Concilium Tridentinum concessio. Quæ omnia prosequitur, & explicat Barbof. *dicto cap. 6. num. 6. usque ad 13.* apud quem etiam, & authores ab eo citatos, videri poterunt ea omnia, quæ materiam Vicarii perpetui concernunt.

Ad quem verò spectet nominatio Vicarii perpetui, tradit Salgad. de *Reg. protect. part. 3. cap. 9. n. 156.* nempe ad eos quorum monasteriis, capitulis, vel beneficiis parochiales unitæ sunt.

Plura de his Vicariis perpetuis, & ad quem pertineat illorum deputatio, & utrum debeant illorum provisiones fieri per concursum, tradit Rota *decis. 102. per tot. part. 1. recent. & decis. 153. & 710. part. 2. recent. & decis. 99. & 785. part. 3. recent.* quæ est *decis. 214. & 923.* apud Burat. & *decis. 16. part. 6. recent. & decis. 445. part. 5. & decis. 5. part. 7. recent.* Cavalier. *decis. 350. num. 4.* Ubi explicatur in quo casu Vicarii parochialium unitarum monasteriis, debeant esse perpetui, nempe quando consueverunt Episcopo presentari, & per Episcopum institui; alias sunt amovibiles: & ita explicat *cap. unic. de capell. monach. in 6.*

CAPUT XXXVII.

Quæ requirantur ad utilitatem unionis, tam de jure communi, quam de jure Gallico. Et quibus remediis unio impugnari queat. Et utrum longi temporis præscriptio hac

48 Petri Francisci de Tonduti Sanlegerij,

hac in re sufficiat, tam in beneficiis principalibus unitis, quam illorum accessoriis.

SUMMARIUM.

1. Consensus Abbatis, cui jus est conferendi beneficium uniendum, non est precisè necessarius pro validitate unionis.
2. Sufficit consensus abbatis post unionem praestitus, pro illius validitate.
3. Clausula unionis, etiam quod interesse habentes vocati non fuerint, non attenditur in Gallia.
4. Appellatur ab unionibus nulliter factis, etiam post centum annos & amplius, in Gallia.
5. Dominus loci, nec populus citandi sunt in unionem faciendam.
6. Consensus populi quando requiritur, collegialiter praestandus est.
7. Unio non audito Regio procuratore nulla declaratur, non obstante lapsu temporis. Intellige ut n. 8.
8. Unio regulariter valida praesumitur post longissimi temporis spatium, si per illud continuo fuerit observata.
9. Unio praesumitur valida post 40. annos, si titulum habeat; sin minus post tempus immemorabile.
10. In unionem sufficit titulus putativus cum observantia quadragenaria.
11. Contra abusum nulla datur cuiuscunque temporis praescriptio: quomodo id sustineri possit.
12. Sufficit unionem beneficii principalis esse validam, nec de accessorio querendum est.
13. Unio probatur etiam conjecturis.
14. Sententia in causa status personarum, afficit omnes.
15. Sententia contumacialis praesumitur lata ob contumaciam, non autem ob bonum jus.

Pluribus in causis actum fuit de validitate unionum, vel iam factarum, vel quae fieri debebant in favorem Capitulorum Ecclesiarum secularium, de beneficiis tam in Gallia quam alibi sitis. Cujus quaestionis resolutioni paucis & resolutivè satisfacere desiderans, † Dixi in primis, Abbatis illius ad cuius collationem beneficium uniendum pertinet, consensum praecisè non esse necessarium pro unionis validitate; dummodo ipse Abbas legitime, coram Commissario in paribus per summum Pontificem pro bullae fulminatione & executione deputato, fuerit citatus; cum omnes quidem in unionem interesse habentes citandi sint, sed si citati consentire recuserint, ad id per eundem commissarium compelli possint: ut probatur ex reg. Cancell. 21. in illis verbis: *vocatis quorum interest*. Peleus in *analyt. comment.* c. 42. Rebuff. in *praxi*, tit. de unionib. gloss. 11.

† Et consensum istorum ex post praestari sufficit; Boët. *decis.* 345. num. 3. Cokier ad dictam reg. 21. alias 22. num. 28. in fine, versic. ceterum, Petr. Greg. in *instit.* rei benefic. cap. 20. num. 10. versic. poterit & capituli consensus. Et supradicta procedunt in Gallia, † non obstante quod in bulla appositae fuisset illa clausula, etiam si interesse habentes vocati non fuerint: quia talis clausula nulla habetur ratio in Gallia, teste Rebuffo d. *regul.* 21. gloss. 10. & gloss. 11. num. 7. solent enim Galli appellationes interponere ab huiusmodi clausulis, † & ab unionibus factis non vocatis vocandis, quas appellationes Galli vocant tanquam ab abusu; etiam post quinquaginta, vel centum & amplius annos. Maynard. lib. 1. cap. 2. n. 4.

Papon. lib. 3. num. 10. arrest. 2. Qui ea ratione nituntur, quod gravamen sit perpetuum. Charond. lib. 7. cap. 32.

Ceterum nec Dominus loci, nec populus vocari debet in unionem faciendam, minusque consensum praestare: populus enim saepe contra propria commoda laborat. Rebuff. dicta gloss. 11. num. 11. ad reg. Cancell. 21. Nicol. Garc. de *benef. part.* 12. cap. 2. num. 219. Barbof. in *notis ad Concil. Trident.* sess. 21. de *reform.* cap. 5. num. 8. & in *tract.* de Episc. alleg. 66. num. 27. Si tamen justum impedimentum allegarent, audiendi sunt, ut per Garc. & alios supra citatos, † Non potest autem sufficiens populi consensus (casu quo necessarius fuisset) elici, ex eo quod major pars eam commissario Apostolico testimonium in causa unionis tulit: consensus enim populi in casibus in quibus necessarius est, non separatim, sed simul & collegialiter praestandus est, & communitate legitime congregata. DD. in *cap. cum omnis*, & in *cap. cum M. de co. sit. ut. & cap. in Genesi, de elect.* Monet. de *commut. ult. volunt.* cap. 7. num. 398.

Quod autem paulò ante diximus, posse post quantumcunque temporis spatium de nullitate unionis opponi, intelligendum est, ut locum habeat, si ex inspectione actorum constaret consensum, aut citationem interesse habentium in ea non intervenisse, aliave requisita in ea deficere: ut voluit Garc. de *benef. part.* 12. cap. 2. num. 178. † Et hac ratione intelligendum est quod dicitur fuisse decisum, unionem irritam declarandam esse, non obstante quocunque temporis lapsu, si non audito Regis vel Principis Procuratore facta sit: ut decisum testatur Faber in *Cod. lib. 1. tit. 2. de finit.* 48.

Alioqui consensus post quadraginta, & multò magis post centum annorum spatium intervenisse praesumendus est, si concurrat continua unionis observantia toto illo tempore durante: Tiraquel. de *praescript.* §. 1. gloss. 4. num. 21. cum pluribus aliis quos citat & sequitur Nicol. Garc. d. *part.* 12. cap. 2. num. 178. † Si enim unio sit titulo roborata, sufficit 40. annorum praescriptio: sin minus, probanda est observantia & effectuatio unionis per tempus immemorabile; quae effectuatio & observantia necessario deducenda est, & probanda. Garc. loco citat. §. 3. n. 231. ubi dicit sufficere titulum putativum, cum quadragenaria praescriptione: quia titulus ille est iustam praescribendi causam. Cokier ad *reg. Cancell.* 21. num. 38. Mascard. de *probat.* conclus. 141. incipit, *Unio beneficiorum*, num. 11. Ludovisi. *decis.* 51. num. 1. & 3. atque ita fuit iudicatum per Rotam Romanam in Lucana jurispraeconatus de Podis, 21. Martii 1620. coram Illustriss. & Reverendiss. dom. mem. D. Guillelmo du Nozetto, Domino meo observantissimo, cuius memorie & amicitiae multum me debere profiteor. † Et in specie quod titulus putativus sufficiat cum praescriptione quadragenaria horum, tradit Boërius *decis.* 345. num. 5. Rot. *decis.* 223. num. 5. in *fin. part.* 1. recent. Et ita existimo intelligendum esse, quod dicit Menoch. lib. 6. *praesumpt.* d. num. 5. dum vult praesumptam unionem non admitti, nisi immemorialis temporis roboratam praescribere. Et quod dicunt DD. Galli, adversus abusum nullum currere praescriptionem, ut praeter citatos dicit Choppin. de *sacra posit.* lib. 2. cap. 6. num. 7. & 8. ut sufficiens possit quando unio non est alicui titulo innixa, sed si titulo sit munita: probatur ex DD. supra citatis.

Unde capitulo cuiusdam Ecclesiae Metropolitanae, cui prioratus duo uniti fuerant, quorum unus principalis, alius accessorius erat: Consultum ut si fieri posset, ostenderet per antiqua documenta, qualiter prioratus

status iste accessorius, de cuius unionis validitate dubitabatur, fuerat ab immemoriali tempore possessus uti accessorius; & annexus alteri principali, de cuius unionis validitate non dubitabatur. † Supposita quippe hac qualitate beneficii accessorij, quodque uti accessorium tanto tempore possessum fuerat, suppresso hac ratione illius titulo, non fuisset opus in unione principalis, istius accessorij facere mentionem, nec requirere consensum Abbatis, aut Capituli pro beneficio tunc extincto; dummodo requisita ad validitatem unionis circa principale beneficium, fuissent observata. Gomez ad reg. de trienniali, quæst. 8. num. 2. Barbof. de iure Ecclesiæ lib. 3. cap. 16. num. 10.

24 Multo magis hoc procedere dixi, si ultra longi temporis lapsum, unionis concurrerent conjecturae; de quibus Rebuff. in unionib. num. 19. Menoch. d. presump. 80. n. 6. lib. 6. Garc. par. 11. cap. 2. n. 56.

Sed quia difficilis erat istius accessorij qualitas, per tanti temporis spatium, probatio; nec per sententiam forsan vocato impetrante proferendam, res omnino certa esse poterat; fuit ad concordiam, me consulente, & suadente, devenit.

25 Quia licet sententia in causa status jus faciat quoad omnes, dum de statu personarum agitur, si ingenium, ff. de stat. homin. aliud tamen est si de reum statu tractari proponitur: sed neutro casu sententia sustineri posset, nisi vocato legitimo defensore, Regio nempe procuratore, & Abbate collatore ordinario, lata esset: Bart. Bald. & Angel. in d. ingenium. Gonz. ad reg. 8. glos. 9. §. 1. n. 84. & seq.

26 Multoque magis, si sententiam ferri contingeret in contumaciam, quæ non ex defectu juris, sed ob contumaciam lata præsumitur, Felin. in cap. ex litteris, num. 8. de constitut. & diximus inferius cap. 4. n. 16. & seq.

CAPUT XXXVIII.

Utrum forenses domicilium habentes, vel non habentes in aliquo loco, teneantur ad constructionem & reparationem Ecclesiæ Parochialis contribuere; & ad constructionem vel refectionem campanarum. Et utrum Prior vel Parochus ad tales expensas teneatur. Et quid in hoc servetur secundum consuetudinem Galliarum, & Comitatus Venayssini.

SUMMARIUM.

- 1 Onera quedam realia; alia personalia, alia dentur mixta: & quomodo inter se differant. Forenses quomodo ad onera illa contribuere teneantur: ibidem.
- 2 Qui non subditi, non possunt collectari, nec ligantur conclusionibus communitatis.
- 3 Quid observetur in comitatu Venayssino circa contributionem forensium.
- 4 Onus constructionis & reparationis Ecclesiæ est merè personale, & ad illud forenses cogi non possunt.
- 5 Forenses pro majori parte inhabitantes in aliquo loco, teneantur contribuere ad Ecclesiæ reparationem.
- 6 In Gallia, & maxime in Delphinatu, forenses

Tom. I. Pars I.

non nobiles cum habitatoribus, æquali proportionem ad omnia onera mixta contribuant, & num. 9.

7 Forenses non teneantur contribuere ad campanarum expensas.

8 Campana directè respiciunt vocationem populi, & signum ad preces Deo fundendas.

10 Parochus tenetur ad reparationem Ecclesiæ.

11 Omnes qui ex decimis utilitatem percipiunt, in Ecclesiæ reparationem contribuant.

12 Referuntur DD. de materia reparationis Ecclesiæ tractantes.

13 Parochus an cogi possit ad reparationis & constructionis Ecclesiæ contributionem, per subtractionem decimarum.

14 Parochus tenetur ad expensas pro campanis.

15 Pro qua portione, & quando Parochus ad expensas constructionis & reparationis Ecclesiæ teneatur.

16 In qualibet Ecclesiæ Parochiali debet saltem adesse una campana, expensis Parochi fabricanda & conservanda.

Cum ad quandam Ecclesiæ Parochialem extræ oppidum edificatam difficilis esset accessus, tempore præsertim hiemali, ob pluvias, nives, & alia temporis incommoda; eaque de causa populus novam intra locum ipsum construere vellet: fuit dubitatum, an forenses in loco illo ejusque territorio bona possidentes, ad expensam illius fabricæ contribuere teneantur; & similiter utrum Parochus in illo loco decimas percipiens, ad contribuendum in dictis fabricæ expensis compelli posset.

Pro cuius difficultatis resolutione supponendum imprimis est, onera quæ per communitates imponuntur, triplicis esse generis. Quedam enim sunt merè realia, quæ certam habent præstationem, veluti tributa, quæ rem ipsam afficiunt, & ad quemcumque possessorem transeunt; & hæc afficiunt etiam forenses; & alios quantumvis exemptos. Alia verò sunt personalia, ad quæ soli habitatores contribuere teneantur. Alia denique mixta, quæ & patrimonialia nuncupantur, quæ personis pro rebus imponuntur, nec certam & determinatam habent quæstionem; ad quæ etiam de jure communi forenses non teneantur; quia principaliter personis, rerum contemplatione, indicuntur. † Si igitur personæ non sint subdite, communitatis conclusionibus & deliberationibus ligari non possunt. Rot. Aven. decis. 182. num. 2. D. Ludovic. Bell. consil. 28. n. 14. In quo consilio licet multum favere communitatibus adversus forenses, tamen per transactionem initam inter communitatem Castrinovi, pro qua ipse consulebat, & forenses, multa per eum in suo consilio determinata, fuisse rejecta, ut patet ex lectura dictæ transactionis. † Et in Comitatu Venayssino, multe communitates cum forensibus transegerunt. Alia verò ad evitandas lites observant regulamentum, per modum expedientis factum, quo caveatur forenses in civitate Avenion. aut Comitatu Venayssino commorantes, pro rata bonorum quæ in aliis territoriis possident, pro duabus tantum partibus de tribus contribuere teneti; ita ut alteram partem soli habitatores sustineant.

Sed hoc intelligitur de muneribus patrimonialibus; nam ea quæ merè sunt personalia, sine dubio semper ad solos habitatores spectant: unde non immerito dubitatum fuit, an reparatio Ecclesiæ, vel ejus nova, eaque necessaria constructio, ad merè personalia munera referenda sit, an verò patrimonialium naturam sortiatur;

E Egi